

Večernik

Leto IV. (XI.), štev. 61

Maribor, petek 14. marca 1930

»JUTRA«

Izhaja razun nedelje in praznikov vsak dan ob 16. uri

Račun pri poštnem ček, zav. v Ljubljani št. 11.409

Velja mesečno, prejemnik v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom pa 12 Din

Telefon:

Uredn. 2440 Uprava 2455

Uredništvo in uprava: Maribor, Aleksandrova cesta št. 13

Oglaš po tarifu

Oglaš sprejema tudi oglašni oddelček »Jutra« v Ljubljani, Prešernova ulica št. 4

Macdonaldova zmaga

PO CELONOČNI SEJI JE BILA DANES ZJUTRAJ IZREČENA DELAVSKI
VLADI S 73 GLASOVI VEČINE ZAUPNICA.

LONDON, 14. marca. Z razmeroma lepo večino 73 glasov je davi, ob 3. zjutraj, po celonočni seji spodnje zbornice delavska vlada odbila generalni naskok konservativcev. S tem se je položaj Macdonaldovega režima, ki je bil zadnje dni že močno omajan, zopet utrdil.

Ker so listi že včeraj pričakovali popoln poraz vlade v spodnji zbornici, je vladalo za včerajšnjo popoldansko sejo parlamenta naravnost kolosalno zanimanje. Poslanske klopi, diplomatske lože in vse galerije so bile goste zasedene. Konservativci so za svoj predlog o nezaupnici vladi izbrali zelo ugoden trenutek, ker ravno sedaj narašča gospodarska kriza in postaja število brezposelnih vedno večje. Predlog o nezaupnici je utemeljeval vodja konservativcev, bivši ministrski predsednik Baldwin, ki je silno ostro kritiziral gospodarsko in finančno politiko vlade in zahteval primerno carinsko zaščito za industrijo, češ, da bi bilo edinole na ta način mogoče preprečiti naraščanje go-

spodarske krize in brezposelnosti.

Finančni minister Snowden je izjavil v svojem odgovoru, da vlada nikakor noče odstopiti od svojega načela svobodne trgovine. Carinska zaščita bi gospodarsko krizo le še poslabšala, ker ista ni samo lokalni angleški, temveč svetovni pojav. Tudi v Zedinjenih državah, Nemčiji in drugod število brezposelnih stalno narašča, vendar pa nikomur ne pride na misel, da bi nastopil proti temu s carinskimi barikadami.

Ko je finančni minister Snowden zaključil svoj sijajni govor, je vladalo v klopih konservativcev trdno prepričanje, da bo vlada pri glasovanju o nezaupnici propadla. Naravnost porazno pa je delovala takoj nato nanje izjava vodje liberalne frakcije, Herberta Samuela, da bodo liberalci zvesti svojemu načelu v trgovinski svobodi, glasovali za vlado.

Pri glasovanju je bil končno Baldwinov predlog o nezaupnici vladi odklo-njen s 308 proti 235 glasovom.

Kriza parlamentarizma

se je zarila skoro v vse evropske demokracije, zlasti tudi na zapadu. Macdonald je že 11. tm. doživel ponovni poraz v spodnji zbornici in za včeraj so mu konservativci skupno z liberalci pripravljali nov poraz. Ni nam še trenutno znano, kako so se nasprotniki laburistične vlade v zadnjem hipu odločili. Neuspeh londonske konference, na katero so laburisti stavili svoje nade, je pospešil nerazpoloženje angleške javnosti proti Macdonaldu in njegovi vladi. Lloyd George s svojimi liberalnimi poslanci, ki igrajo vlogo jezička na tehtnici, se je odločil, da podpre predlog konservativcev za nezaupnico vladi, ki meri na obsodbo vladinega dela, katero smatra škodljivim zlasti za angleško industrijo. Morda so se konservativci še v zadnjem hipu premislili, ker jim volitve, s katerimi grozi Macdonald, v danem momentu še ne bi bile prijetne, dočim Macdonald na drugi strani upa, da bo nasprotnike pri volitvah še bolj potisnil ob steno in zdecimiral. Gre v celoti za kakih 8 glasov, ki so Macdonaldovi vladi pred božičem rešile življenje. Nedvomno pa stoji, da je Macdonaldova večina zelo labilna, najzvarnejši parlament sveta je v težki notranji krizi.

Tudi Tardieu stoji na zelo slabih nogah. Zgodilo se je v seji 13. tm., da je sicer dobil zaupnico s 320 proti 260 glasovom, takoj nato pa je vlada z nekim svojim predlogom propadla z 286 proti 292 glasovom. Veliko huji je strankarski kaos v francoskem parlamentu nego morda v katerikoli drugi državi. Že sestava nove Tardieuve vlade, ki je zvišal število ministrstev na maksimum, dokazuje, da je skušal Tardieu uzadovoljiti čim večje število frakcij in tako zadržati neizbežni razpad sedanjega parlamenta, da napravi prostor novemu, ki pa po sodbi poznavalcev razmer ne bo za nič boljši nego je sedanj. Kriza se je zajedla v veliko francosko demokracijo z vsemi svojimi izrastki in boleznimi.

V Nemčiji so po dolgomesečnih bojih prebrodili višek vročice. Youngov načrt o plačevanju reparacij je bil sicer med težkimi krči parlamenta z malo večino sprejet. Vendar pa vsak poznavalec razmer ve, da se je to zgodilo samo pod pritiskom neizbežne nujnosti. Nemški nacionalci pa niso odložili orožja, ampak z vso besnostjo rušijo današnji parlament, v nadi, da pri novih volitvah dobe močnejšo pozicijo in da usmerijo nemško zunanjo politiko v smer, ki bi bila baš nasprotna miroljubni politiki pokojnega Stresemanna, kateri je Nemčija za enkrat še ostala zvesta. Mala večina vlade pri glasovanju o Youngovem načrtu in pogodbi s Poljsko pa je dokaz, da je tudi nemški parlamentarizem težko bolan v svoji notranjosti in da je prejšilnej neizogiben zlom in nove volitve. Dvomljivo pa je, ali bodo nove volitve kaj spremenile na položaju.

Avstrijski parlament se že več ko leto dni zvlja v težkih krčih. Nastopilo je pač malo premirje, odkar je bila izglasovana nova ustava, vsa znamenja pa

Nove težkoče nemške vlade

MOŽNOST OKTROIRANJA FINANČNE REFORME IN DRŽAVNEGA PRO-
RAČUNA. — NACIJONALISTI NAPO VEDUJEJO HINDENBURGU NEIZ-
PROSEN BOJ.

BERLIN, 14. marca. Rajhstag je včeraj sprejel Youngov zakon ter poljsko-nemško likvidacijsko pogodbo, nakar je državni predsednik Hindenburg Youngovo pogodbo takoj podpisal, dočim je podpis poljsko-nemške likvidacijske pogodbe iz formalnih ozirov za enkrat še odklonil.

Podpis Youngovega zakona je nemške nacionalce silno razkačil in razočaral, ker so ravno na predsednika stavili vse svoje nade. V odgovor mu napovedujejo sedaj najostrejši politični boj, češ, da je Hindenburg s podpisom Youngove pogodbe pustil na cedilu sedaj ravno one, ki so ga spravili na predsedniško mesto.

Zmernejše časopise pa je popolnoma zadovoljno s podpisom Youngove pogodbe in naglašajo, da Hindenburg tudi ni imel nobenega drugega izhoda, ker bi zašla sicer Nemčija še v hujsko krizo.

Čeprav je sedaj vprašanje Youngovega načrta končno rešeno, pa notranje-politična kriza v Nemčiji še ni poravnana. Državno vlado čakata sedaj še izvedba finančne reforme in proračun. Tu pa je zadela pri strankah na nove težkoče. Politične stranke za-

htevajo namreč glede na finančno reformo gotove ugodnosti, o katerih pa vlada noče niti slišati. Vladni krogi zato še razmišljajo o tem, da bi se proračun in finančni zakon oktroirala, nato pa razpisale nove volitve.

Italijani popuščajo

LONDON, 14. marca. Razporeženo na brodomni konferenci se je nekoliko izboljšalo. Kakor poroča »Daily Herald«, so baje Italijani pripravljeni, da sklenejo s Francijo arbitražno in razsodiščno pogodbo in se odreči tudi brodomni pariteti s Francijo.

Velik pristaniški požar

MANILA, 14. marca. V tukajšnjem pristanišču je nastal včeraj požar, ki je vpepelil nad sto hiš; 80 oseb je bilo pri tem ranjenih. Nad tisoč ljudi je brez strehe.

Tatvina dragocenega nakita

LONDON, 14. marca. Hčerki lorda Wilsona je bil ukraden iz njenega stanovanja nakit, vreden 2.700.000 Din. Za storilca manjka vsaka sled.

tologija parlamentarizma. Politična odgovornost je postala iluzorna, par rutiniranih poslancev obvlada položaj, masa poslancev pa se brez ugovora pokorava diktatu strankinih vodstev.

Tako vidimo skoro povsod, da je politična psihoza zagrabila korenine življenja narodov, obvladala je parlamente, ki bi naj bili glasniki zdravega razvoja držav in mir ter delo, ki sta predpogoji gospodarskega napredka, sta potisnena v ozadje od partizanskih interesov. Parlamentarizem je v dekadenci in treba bo napeti vse sile, da se ga reši popolnega zloma.

Kruva Justica v Afganistanu

TEHERAN, 14. marca. Po poročilih iz Kabula je bilo te dni tamkaj usmrčenih 57 pristašev bivšega kralja-samozvanca Bača i Sakas, ki so bili na direkten ukaz kralja Nadir Kana aretirani kot voditelji nedavne upora.

Smrtna nesreča slavnega ameriškega letalca

NEW-YORK, 14. marca Kanadski letalski polkovnik W. Barker je včeraj s svojim letalom smrtno ponesrečil. Polkovnik Barker je po uradnem poročilu v svetovni vojni uničil na francoski fronti nič manj kot 52 nemških letal. Bil je komaj 36 let star.

Iz ljubezni do matere v smrt

V Beli Cerkvi v Vojvodini se je odigral te dni pretrepljiv dogodek. Komaj 28 letna davčna uradnica Malka Sigel je skočila v vodnjak, od koder so jo potegnili mrtvo. Dekle je bilo z veliko ljubeznijo navezano na svojo mater. Ko je ta zbolela za rakom in so zdravniki izjavili, da ni več nobe-nega upanja, da bi okrevala, se je mladenka v obupu odločila, da gre še pred materjo v večnost in je svoj sklep tudi izvršila. Dan kasneje je umrla nato tudi njena mati.

Mariborsko gledališče

REPERTOAR.

Petek, 14. marca. Zaprto.

Sobota, 15. marca ob 20. uri »Baletul večer Fromanovih s sodelovanjem baritonista Draga Hržiča.

Nedelja, 16. marca ob 15. uri »Takrat v starih časih«. Znižane cene. Kuponi. — Ob 20. uri »Naš gospod župnik«. Kuponi.

Baletno koncertni večer v marib. gledališču. Gospod in gospa Fromanova, prvaka zagrebškega opernega baleta, ki je brezdvomno najboljši v Jugoslaviji, priredita tudi v marib. gledališču baletni večer z zelo zanimivim sporedom. Španski ples, kitajski ples, tartarski ples, lutke, Moment musical, polka in labudja smrt. — Namesto napovedanega ali obo-lelega baritonista g. Draga Hržiča nastopi koloraturna primadona zagrebške opere ga Zlata Lipovšček-Rajčičeva, ki poje arije iz Traviate, Rigoletta, Lakme, Mignona, Plesa v maskah in Hoffmannovih pripovedk. Rezervirajte vstopnice.

Za 20 kilogramov saharina — pol milijona globe.

Prošli petek so zasačili finančni kontrolni organi na postaji v Sentilju 43letnega trgovskega potnika Miroslava Marholda iz Pobrežja v ponočnem tovornem vlaku, ki prihaja iz Avstrije. Pri sebi je imel zavoj 20 kg saharina, katerega je hotel vtihotapiti. Saharinsko sodišče ga je obsodilo za to na pol milijona dinarjev globe, v slučaju neizterljivosti pa na leto dni zapora, kamor je bil takoj predan.

»Danes sem zgubil svojega največjega upnika.«

»Ali je umrl?«

»Ne, ampak jaz sem moral plačati.«

»Mati, ali grem lahko na vrt, da s ogledam mavrico.«

»Radi mene, toda jaz ne grem pre-bližu.«

Prerod naše mele

NAŠE IZKUŠNJE IN NAŠI GREHI. — PRVI POČETKI PRERODA. — DOLŽNOSTI NARODNO ZAVEDNE INTELIGENCE.

Slovenci smo za časov bivše Avstrije kakor malokateri drugi narod v Evropi spoznali, kakega ogromnega pomena je za notranji nemoteni razvoj dobro za varovana, narodno, kulturno in politično trdna meja. Spoznali pa smo to zato, ker take narodne meje nismo imeli. Naše ozemlje je bilo na vseh straneh odprto tujemu pritisku, obmejno prebivalstvo na Koroškem, Štajerskem in v Prekmurju pa po ogromni večini tako narodno oslabiljeno in prepojeno s tujimi, nemškimi in madžarskimi kulturnimi in političnimi uplivi, da nam ni moglo nuditi skoraj nikakršne zaštite. Samo na Primorskem so bile razmere drugačne in zato tudi le tam nismo izgubljali, temveč celo pridobivali. Namesto da bi bili tedaj notranje rastli, narodno, politično, kulturno in gospodarsko napredovali, smo morali trositi vse svoje zdravne sile za golo obrambo svoje samobitne nacionalne eksistence, za katero smo bili naravnost obupen boj.

Imeli smo tedaj ob osvobojevanju ogromne izkušnje, a namesto da bi jih bili porabili za delo na nacionalni in kulturni utrditvi naše severne meje, smo se nekako čudno samozadovoljno vsedli na svojo svobodo in pustili razvoj naše meje prosto pot. To mejo in to naše poprej tako s tujim duhom prepojeno obmejno slovensko ljudstvo smo poznali kvečjemu le toliko, kolikor nam je moglo služiti pri raznih volitvah pri oddajanju volilnih kroglic. Pa tudi s tem smo za preporod naše meje storili več škodljivega kakor koristnega. Gotovo nam danes ni do tega, da bi obujali stare žalostne spomine, kajti grešili smo vsi, brez izjeme, a tudi nehoti moramo konstatirati, da so bili v prešlih enajstih letih časi, ko se je z gotove strankarske strani storilo na naši severni meji v narodnem in državnem oziru toliko zlega, da še danes ni popolnoma popravljen.

Tisti časi so danes za nami, napočili so novi in nov duh je zavel tudi vzdolž naše severne meje. Kdor objektivno motri razvoj narodne in državne zavesti našega obmejnega prebivalstva v zadnjih par letih, mora priznati, da se preraja popolnoma in do dna. Za ta prerod

pa se imamo v prvi vrsti zahvaliti našemu, da so utihnile strankarske strasti in da se je namesto prejšnjega zgolj strankarsko-političnega dela pričelo buditi pravo narodno, patriotično in kulturno delo. Namesto prejšnjih razdiralnih organizacij se ustanovljajo kulturne in patriotične, prirejajo se poučni tečaji, razne kulturne prireditve, snujejo se knjižnice itd. Vse javno delo je usmerjeno v tem pravcu in kažejo se tudi že bolj in bolj prve ugodne posledice. Vendar bi pa bilo popolnoma napačno in zgrešeno, če bi mislili, da je s tem že vse storjeno in da prerod naše severne meje že lahko prepustimo samostojnemu razvoju in lastnemu delu obmejnega prebivalstva. Nasprotno, naša pomoč je danes še veliko bolj potrebna kakor je bila kdaj prej.

Danes, ko se umika zima in se bliža pomlad, se mora približati tudi pomlad novega dela za našo mejo, k sodelovanju pri tem delu pa je poklicana vsa naša narodno zavedna slovenska inteligenca v Mariboru in drugod, v prvi vrsti pa mladina. Ko se bodo delali programi za razne izlete, ture itd., naj se v prvi vrsti upoštevajo naši obmejni kraji, posebno oni na Kozjaku in v Dravski dolini, ker so baš ti najbolj eksponirani in zato najbolj potrebni stika z zavednim zaledjem in kulturno-narodnim obmejnim središčem. Vse podpore in upoštevavanja pa zaslužijo tudi obmejne prireditve, najsi bodo že katerekoli vrste. Že sama prisotnost mestnih izletnikov je pri takih prireditvah vzpodbudna za nadaljno delo, za razvoj društvenega življenja ter za omejitve tujih uplivov, ki skušajo še vedno in po dobro premišljenem programu ovirati naš obmejni prerod.

Započeto delo je tedaj treba s še večjo vnemo nadaljevati, da čimprej nadoknadimo, kar smo v prvih desetih letih zamudili. Slovenci živimo od vseh Slovanov na najbolj eksponiranem ozemlju, ki je vedno bilo, je in bo križišče med severom in jugom ter med vzhodom in zapadom, zato moramo skrbeti za to, da bodo naše meje čimbolj trdne in sposobne omogočiti zaledju miren naroden, kulturni in gospodarski razvoj!

Pomlad prihaja v deželo . . .

PRVE GREDE ŽE OBDELANE. — ORAČI. — V VINOGRADU. — NA TRGU. — V PARKU. — KONEC KMETOVEGA DELOPUSTA.

Narava je zopet v stanju presnavljanja. Zima se poslavlja, pomlad stopa na njeno mesto. Mladostna Vesna s svojimi predznanilci, ki se oglašajo na prvih svežih gredah, med pokajočimi popki, v smehu zvončkov, v vonju vijolic, v belini teloha, v drubadurskih spevih naših pernatih prijateljev in v — žilah Adamovih sinov ter Evinih hčer — prihaja v deželo.

Srce se ti dviga, ko vidiš prve grede. Na vseh legah, solnčnih in polsolinčnih se pojavljajo, a iz prekopane zemlje kar puhti dim kakor iz kadičnice svečnikov.

V vinogradih mariborske okolice vidiš z daleka vse polno črnih pik, a ko se približaš, vidiš, da so to pridni rezaki in kopači. — Ponekod odmeva zamolkel strel, kakor od granate: V vinogradu razstreljujejo skale, rigolajo, kakor pravijo pri nas.

Tudi njive so oživele. Kmetov »delopust« je bil letos kmalu pri kraju. Že januarja ga je toplo vreme zvabilo na polje, a, ko je zapadel novi sneg, je zopet počakal. Zdaj, v sušen pa ni čakanja! Tudi praška tako pravi. Zgodnjo drevje je v popkih, ki silijo ven iz svojih oklepov.

V mestnem vrtu. Meščan je nanj navezan. Marsikateri skozi leto in dan. Ganljivo je gledati, kako stopajo meščani po še mehkih pešpotih, ogledujoč se desno in levo za smehljajem ljubke vi-gredi. Na uho udarjajo prvim šetalcem drobne pesnice, pomladne popevke, ki imajo v sebi mladost, novo življenje, hrepenenje in večno dogmo o — presnavljanju. Četudi ne razumeš ptičje go-

vorice, ti je milo pri srcu, kadar čuješ to petje iz polnih grl in nehoté. — podzvestno — spoznaš, da si morda sam bil nekoč »ptiček na veji«...

Na trgu. — Teloh, zvončki, vijolice, resa, trobentice, vrbinje mačice... Vse to razveseljuje oko in srce. V to poezijo pa posega radostna proza, radostna za naše gospodinjice, ki dnevno »pesnikujejo« o svojih kuhinjskih receptih. Zaradi solate niso v skrbi: Tu je poleg radiča rezna solata, tam poleg motovilca regret in kreša, pa tudi repne cime se iščejo in prve redkvice so senzacija. Vrtnarji pravijo: Ako vse to more uspevati in se poceni spravljati na trg, potem pač ni daleč pomlad.

Mariborska okolica. Ob potokih se pojavlja prva pomladanska flora. Meščanu dopuščata samo nedelja in praznik, in — lepo vreme —, da odide v okolico, kjer bi našel to ali ono zgodnjo cvetko. Mariborska oklica v smeri Kamnice je posebno bogata na raznobojni pomladni flori; prav priljubljeno pa je izletišče v smeri Kalvarije, grajskega gozda in »Treh ribnikov« ter na obronke nad njimi. V podpohorskem pekerskem gozdu pa najdeš naravnost presenetljive stvari. — Felberjev otok pa je v tem pogledu — eldorado!

Mesec marec ima slovensko značko: sušec. Ne brez pomena. Močno razmočena polja in livade se suše, čakajoč po racionalnem gnojenju pomladnega dežja. Posebno kmetije, ki sedaj orjejo, se nam zdé, kakor ljudje, ki stavijo v loteriji. Ali letos orjejo z neko samoza-

Mariborski in dnevi drobiž

NEGRO REVELLERS

ZAMORCI

IZ OBALE MISSISSIPIJA PRIDEJO!

Zimski sport v Mariboru

Sinoči se je vršil v Narodnem domu izredno lepo obiskani IV. občni zbor zimskosportnega odseka SPD v Mariboru, ki je pokazal, da je ta odsek s svojim sicer tihim, vendar izredno uspešnim delom med najagilnejšimi propagatorji zimskega sporta, ki je za narodno zdravje neprecenljivega pomena. Dozdajni načelnik odseka g. dr. Orožen je toplo pozdravil zlasti g. rav. dr. Tomišeka, ki ima velike zasluge za prospeh zimskega sporta med dijaštvom, predsednika mariborske podružnice SPD dr. Senjorja, predsednika Aljažvega kluba dr. Jeharta, zastopnike raznih drugih sportnih klubov, kapetana Konjoviča, znana planinska sportnika Dolinškova in vse druge. Povdaril je potrebo, da razvije odsek svoje delo tudi v smeri razvoja drugih zimskih sportov izven smučanja, zlasti sankanja itd. Iz poročila tajnice gđc. Ljubice Cingerli smo mogli posneti, kako se je odsek s tečaji, tekmami, predavanji itd. vsestransko trudil tudi tekom minulega poslovnega leta, da pospeši razvoj zimskega sporta v mariborskem okolišu pod devizo, da je zdravo telo predpogoj za zdravje duha. Blagajnik g. Vetrli je poročal, da je imel odsek lani 18.336 Din dohodkov. O razvoju zimskega sporta, zlasti smučarstva, med dijaštvom je poročal g. prof. Baš ter iznesel razveseljivo dejstvo, da je danes med mariborskim dijaštvom že krog 200 smučarjev, od teh 60—70 vozačev, 19 tekmovalcev in 70—80 začetnikov. Konstatiral je razveseljivo dejstvo, kako ta sport pozitivno ugodno upliva na mladino zlasti v dobi pubertete. O odsekovih kegljskih večerih, ki jih je bilo lani 44, je poročal g. Rotter. Preglednik g. dr. Senjor je konstatiral vzorno delo odseka in je občni zbor na njegov predlog dal odboru absolutorij z zahvalo in pohvalo. Ker je dozdajni načelnik g. dr. Orožen radi preobremenitve z delom kot načelnik zimskosportnega podsaveza za mariborsko okrožje odklonil novo izvolitev, je bil načelnikom odseka soglasno izvoljen g. Božidar Gajšek, v odbor pa gg. Fr. Majer; por. Ogorelec, inž. Rungeldier, prof. Baš, dr. Bergoč, prof. dr. Jehart, prof. Šilec, Divjak, Rotter, dr. Sekula, Forstnerič, Šetina, Bezljaj, Vales, gđni Ljubica Cingerli in Slava Basjak, gospa Tilka Gajšekova, za preglednika pa dr. Senjor in dr. Orožen. Pri slučajnostih so se oglašili dr. Jehart, dr. Tomišek in dr. Sekula z raznimi nasveti. Odsek se je postavil za letos kot glavno nalogo zgradbo skakalnice in izsleditev primer-nih smučarskih in sankarskih prostorov bolj v bližini Maribora.

Gradnja osnovne šole v Rušah.

Razsodišče za oceno načrtov za osnovno šolo v Rušah ni priznalo nobenemu projektu nagrado, temveč je soglasno sklenilo, odkupiti projekte z gesli Predlog, Strelec, OSR in 8194 vsakega za ceno Din 5000. Ker projektanti niso priložili naslovov, se tem potom vabijo, da se v teku 8 dni pisмено izjavijo glede pristanka. — Krajevni šolski odbor Ruše.

Prošnja!

V prihodnjih dneh se bodo zglasile pri g. trgovcih in tvrdkah gojenke državnega ženskega učiteljskega, ki so pooblašene, da nabirajo darove za veliko ljudsko tombolo v prid ferijalni koloniji na morju. Odbor Podmladka Rdečega križa upa, da bodo gg. trgovci, kakor vsako leto, tudi sedaj podprli človekoljubno akcijo za našo siromašno in bolešno dečo.

vestjo in trdno vero v srcu, pa niti od daleč ne pomislijo na muhastega aprila, ki dela, kar hoče...

V splošnem pa so perspektive našega kmetovalca za bodočo letino jako ugodne, čeprav prevladuje mnenje, da bo leto jako sušno leto.

Trgovine na praznik sv. Jožefa in Marijinega oznanenja.

Na dan sv. Jožefa dne 19. in na dan Marijinega oznanenja dne 25. tm. smejo biti trgovine po naredbi o delavnem času iz leta 1928 dopolne odprte, na kar opozarja Trgovski gremij v Mariboru svoje člane in kupujoče občinstvo.

Po 15 letih iz Sibirije v domovino.

V svoj rojstni kraj Sv. Peter nižje Maribora se je z večjim transportom vrnil Franco Kaloh. Odkar je bil ujet — l. 1915 — v Galiciji, je bil transportiran takoj v Sibirijo, kjer je bil zaposlen kot rudar. Z njim je prišel tudi Jožef Knup-lež, katerega pa so v Sibiriji zmrznile noge. Revez je postal popolnoma invanog. Revez je postal popolni inva-Maribora. Ker so jima blizu Gradea zmanjkala vsa denarna sredstva, sta se do Maribora priblerala. — Oba bivša vojna ujetnika sta dobila dovoljenje za vrnitev v domovino. Pripovedujeta, da je v Sibiriji še veliko število Slovencev oz. »Štajercev«, kakor pravijo ljudje, katere je nesrečna svetovna vojna tako kruto odtrgala od telesa matere Jugoslavije. Boljševiške oblasti dovoljujejo vrnitev v domači kraj le težjim invalidom.

V soboto popoldanski specijalni koncert

salonske kapele Wolfethal v Veliki kavarni

Zamorci.

Pred par dnevi objavljena prva vest, da pridejo sloviti ameriški zamorci v Maribor, je imela za posledico tako živahno povpraševanje po vstopnicah za to senzacionalno prireditev, da je Koncertni biro primoran, takoj začeti s predprodajo. Predprodaja prične z današnjim dnem. Znan je tudi že datum in sicer **ponedeljek, dne 24. tm.** Pazite te dni na črne plakate. Kdor bo z nabavo karte par dni čakal, bo ostal brez nje. Kljub ogromnim stroškom so cene tako nizke, da lahko koncertu vsak prisostvuje, saj lahko sedi že za 20 Din.

Prireditelji Jožefovega pratra — v škripcih.

Po načelu: Kdor prej pride, prej me-lje — se je začel pohod celih kolon tipičnih stanovanjskih vozov, v katerih stanujejo od žegnjanja do žegnjanja potujoči sejmski komedijanti. — Nekateri so ostali v Studencih kar od lanskega leta, nekateri so prišli te dni, a ker je postal prostor letos še tesnejši, jih je moralo nekaj oditi. Ker je do Jožefovega le še nekaj dni, je predel od Jožefove cerkve do tvornice Doctor & drug ves natripan z raznovrstnimi šotori, kolibami, vrtiljaki in gugalnicami, streljarnami in drugimi sejmskimi atrakcijami. Največ konjunktur pa si obetajo številni gostilničarji od legije Jožetov, Pepetov in Jožic, pa tudi orožniki so mnenja, da ne bodo ostali — ta dan — brez posla...

Danes — petek

kabaretni večer

popularnega umetnika g. Carlo Böhme

v Veliki kavarni

Letošnje publikacije ljubljanskega vele-sejma.

Z letošnjo velesejmsko prireditvijo praznuje ljubljanski velesejem svojo desetletnico. V proslavo tega jubileja izda uprava velesejma spominski spis »Ljubljanski velesejem ob desetletnici«, ki bo v lepih besedah in slikah prikazal zgodovinski razvoj in pomen te ustanove. Spominski spis bo obsegal približno 64 strani redakcijskega dela z zanimivimi članki naših najboljših gospodar-skih strokovnjakov. Preko 70 slik bo dičilo to knjigo. Del spisa bo prikazal tudi razvoj in stanje onih domačih podjetij, ki se za to zanimajo. Tozadevno se je obrniti na upravo velesejma. Knjiga izide v visoki nakladi.

Ho'el Orel.

V soboto zvečer od 20.—2. ure vojaška godba.

Izza kulis svetovne trgovine

BORBA ZA MONOPOLIZIRANJE SIROVIN. — GOSPODARSKA POLITIKA ANGLIJE IN AMERIKE. — GOSPODARSTVO IN POLITIKA.

Od časa do časa se pojavljajo krize angleške premogovne industrije, ki imajo za posledico velike stavke premogarjev. Tako krizo, čeprav ne tako resno kakor pred par leti, preživlja Anglija tudi sedaj in angleške politične stranke se ravno pripravlja na ureditev tega problema na osnovi posebnega zakona, ki naj regulira produkcijo in s tem v zvezi tudi zaposlitev delavstva. Na vsak način pa je za nepoučnega opazovalca ta situacija nerazumljiva, tembolj še, ker ji ne napravi konca niti sedanja Macdonaldova delavska vlada, čeprav bi Anglija to gotovo zmogla. — Kdor pa pozna zakulisne svetovne trgovine in pred vsem najnovejšo borbo za monopol v surovinah, temu bo vse to postalo na mah jasno in razumljivo.

V premogu in tudi v železu Anglija ne bo mogla dobiti monopola na svetovnem trgu, in baš zaradi tega ji do rešitve premogovnega vprašanja ni toliko, ker hoče to povzročeno izgubo pokriti drugje. Ker torej ne more dominirati pri premogu in železu, hoče združiti v svojih rokah monopol vse svetovne produkcije niklja, kavčuka, kositra, solitra, kalija itd. V svojih kolonijah ima n. pr. Anglija krog 90% vse svetovne dobave niklja v rokah, 66% jute itd. Posebni davek, ki ga plačuje Angliji ves svet, gre pri kavčuku do 70%, pri kositru do 82% in tudi drugod približno toliko. Vse to, ki jih Anglija pri tem zasluži, so naravnost ogromne. Ta dobiček sam krije vse skrbstvo za domačo brezposelnost v premogovni industriji itd. Da je pri takih razmerah urejevanje cen za kavo in dobička zanjo nekaj lahkega, je popolnoma razumljivo. L. 1927 so s takim povišanjem prodali kljub konkurenci vsega sveta. Prav tako pa dela Anglija sedaj tudi s kavčukom, ko urejuje njegov izvoz in umetno vzdržuje pretirano visoke cene. Samo Amerika, ki porabi največ kavčuka, daje Angliji zaslužek od 3 do 6 milijard dolarjev. To pa je več nego dvakratna izguba pri premogu in železu.

Energični ameriški državni tajnik za

trgovino je še nedavno opozarjal na nevarnost, ki preti Ameriki s strani angleške borbe za monopoliziranje glavnih surovin, pred vsem kavčuka. Ob tej priliki je tudi izračunal, da plačajo Združene države vsako leto krog 600 milijonov dolarjev posebnega davka samo za take svetovne monopole. Po neki drugi cenitvi pa je gotovo, da je dobila Anglija l. 1925. iz enega samega takega monopola nad 18 milijard dolarjev čistega dobička. Umetna ureditev produkcije in cen, v čemer ima Anglija nedosežno prakso, in to ne le pri kavčuku in že omenjenih surovinah, ampak tudi pri kininu, solitru, jodu, kaliju itd., je povzročila v Združenih državah toliko vznemirjenja, da govorijo ameriški trgovski in politični krogi večkrat »o umetnem tvorjenju blagovne lakote, o samoljubnem izkoriščanju sveta« itd. Amerika se bori proti temu angleškemu monopoliziranju tako, da takih podjetij noče podpreti z denariem, da zagovarja varčevanje pri porabi kavčuka in drugih angleških monopolov, da sama napravi plantaže in dviga po zgledu Anglije cene pri tistih surovinah, pri katerih ima ona prvo besedo: pri baki, petroleju, bombažu itd. Angleži seveda na to odgovarjajo in opozarjajo na angleško politiko pri določevanju cen za konopljo, bombaž itd.

Iz vsega tega se jasno vidi, da se vrši za kulisami svetovne trgovine in svetovnega gospodarstva v zadnjem času obupen boj za monopoliziranje produkcije in trgovine s surovinami, ki so v vsakdanjem življenju neobhodno potrebne. Ker pa so potrebne ne samo velikim narodom in državam, ampak tudi nam malim, je ta boj tudi za nas velikega pomena, čeprav v njem ne moremo sodelovati, še manj pa odločati. Iz tega ozadja gospodarske borbe se pa porajajo tudi skoraj vse važnejše politične akcije v svetovni politiki, kajti znano je, da je glavno ozadje politike vedno tudi gospodarsko, ako že ne pretežno in pred vsem gospodarsko.

Rezija in Rezijani

REZIJSKA DOLINA. — STOLETNA REZIJSKA OBRT. — ZANIMIVOSTI REZIJSKEGA NAREČJA.

Pri nas na Štajerskem Rezijanu v splošnem niso znani, vsa Primorska, Kranjska in deloma tudi zapadna Koroška pa jih pozna kot piskroveze. Svojo skromno in takorekoč nomadsko obrt izvršujejo že stoletja; sin jo podeduje po očetu in ta jo zopet izroči sinu. Domovina Rezijanov pa je Rezija v Beneški Sloveniji, t. j. v onem slovenskem ozemlju, ki je tudi že do l. 1918. pripadalo kraljevini Italiji. Rezija je do 18 km dolga in na najširšem mestu niti ne kilometer široka globoka dolina, skozi katero teče Rezijanska voda, ki izvira blizu podnožja 2592 m visokega Kanina, teče skoraj ravno proti severo-zapadu in se pri Reli v bližini mesteca Mužci, ki je že davno poitalijančeno, izliva v Belo, pritok Tilmenta.

Rezija je v celoti skrajno nerodovita, da svojega prebivalstva, katerega je v šestih vaseh: Koritih, Stobici, Osojanih, Ravnici, Beli ali Bili in Reli preko 4000, absolutno ne more preživljati. Zato se pečajo vsi moški Rezijani s piskroveško obrtjo po ostalih slovenskih, pa deloma tudi italijanskih in furlanskih pokrajinah. Pokrajina sama je divje romantična, saj se bregovi gorovja ponekod silno strmi. Na vas Osojane n. pr. vso zimo ne posije solnce in je po tem dobila tudi svoje značilno ime. Vendar pa je Rezija poleti prav lepa že zaradi kontrasta med temnim zelenjem svojih storžjakov ter bledega zelenja svojih livad in gorskih pašnikov. Vsa Rezija je po italijanski upravni organizaciji združena v eno samo občino, ki se imenuje Rezija in pripada Videmski provinci. Vsa občina meri 112 kvadratnih kilometrov ter zajema tudi dolino Učje in Bile, dveh pritokov Rezijanske vode.

Nekaj posebnega pa je rezijansko narečje, ki je delalo že silne preglavice

raznim jezikoslovcem. Nekateri so enostavno trdili, da spada k srbohrvaščini in ne k slovenščini, drugi so rekli, da je ostanek ruskega jezika, tretji so ga zopet vtaknili v turansko skupino; nekateri trdijo dalje, da je slovenski jezik, ohranjen v svoji prvotni obliki. Vendar je tudi poznavalec rezijanske težko reči, katero mnenje je bolj pravilno, dasi se Rezijani, v kolikor je to sploh mogoče, smatrajo za Slovence in govorijo vsi, posebno moški, poleg svojega narečja tudi prav dobro slovenski, primorski in beneškoslovenski dialekt. Iz studij in primerjanj slovenskega jezika in rezijanskega narečja se dozdeva, da imata oba ista svojstva, iz studij naglašavanja in mnogih besed, ki so v slovenščini popolnoma nepoznane, pa pridemo do zaključka, da je v tem narečju marsikaj, kar ne najdemo ne v slovenščini ne v srbohrvaščini. Velika posebnost, ki jo ima rezijansčina, je štetje, ki je podobno francoskemu: 30 = triste, 40 = štrede, 50 = partedú, 60 = tri krat dvüjsti, 70 = tri krat dvüjsti nu disat, 80 = štiri krat dvüjsti, 90 = štiri krat dvüjsti nu disat, 99 = štiri krat dvüjsti nu devet-nast.

Gotovo pa je, da so Rezijani slovenskega pokolenja in da prebivajo tam že skoraj 1000 let, izza dobe nordijskih invazij, ko je konglomerat raznih ljudstev iskal kos zemlje, kjer bi se naselil. Že leta 1533 je znano, da je poklical pater Gilbert svoje podložnike iz Rezije na samostansko dvorišče ter si dal zapriseči zvestobo na evangelij. Med temi podložniki so bili pretežno Slovani. Še bolj očitno je to iz zapisnika druge prisege, ki se je izvršila v cerkvi na Reli dne 4. marca l. 1339. Med rodbinskimi imeni zaprisežencev iz Rezije se tedaj izrečno navajajo: Godič, Rus, Sabadin, Saliboj,

Moraš, Radoš, Kutin, Stanigoi, Černe Čadež itd. Eden je naveden celo kot Pedrus filius Jacobi de Dolina, iz česar lahko izvajamo, da so bili že tedaj vsi prebivalci Rezije Slovenci in so svojo dolino imenovali enostavno »Dolina«.

Kakor ostali naši rojaki v Beneški Sloveniji in na Primorskem, tako so seveda tudi Rezijani brez vsakih narodnih pravic. Šolski in uradni jezik je zanje že več ko sto let italijanščina. Njihovi duhovniki pa se še vedno poslužujejo domačega rezijanskega ali beneškoslovenskega narečja. Tudi dokaz, da se ljudska govornica ne da zatreti niti tedaj tako lahko, če ljudstvo politično tudi postane druge narodnosti!

Serum iz kačjega strupa — proti kačjemu strupu

Službena statistika Zedinjenih držav navaja letno nad 1000 slučajev, da so strupene kače vgriznile človeka. 10—25% ugrizov je končalo s smrtjo, zlasti pri gotovih vrstah kač. Danes je pa iznajdeno brezpogojno učinkovito sredstvo proti kačjim pikom; serum iz kačjega strupa. Neposredna smrt od kačjega pika nastopi zelo redko, samo če strup naravnost dospe v kakšno večjo žilo. Ako to ni in ako ne inficira strup kakega večjega krvnega kanala, ostane še vedno časa dovolj, da se uporabi protistrup. Za izdelovanje seruma imajo v Ameriki danes posebne zavode, v katerih dobivajo serum na podoben način, kakor serume za nalezljive bolezni. Posebno izvežebani kačji borci nalove več tisoč strupenih kač. Dobro poznavajoč kačje vrste in navade jih love v zanke, polovljene kače spravijo v posebne rešetke ter jim od časa do časa odvzema-jo strup. V ta namen pograbijo eden kačo za tilnik, strupene zobe ji potisne v gumijasto kožo, razpeto nad stekleno posodo. Bodisi iz razdraženosti ali pa vsled pritiska na strupne žleze kača izbrizga strup, ki pada v posodo. Seveda morajo nekatere kače včasih naravnost »molziti«, da dobijo zadostno količino strupa od nje. Da dobijo od kač čim več strupa, jih pustijo včasih zaprte delj časa gladovati. To raditega, ker kačam služi strup obenem kot pomožno sredstvo pri prebavi, in se ga pri daljšem gladovanju seveda nabere večja množina. Ta strup potem filtrirajo in posuše. Posušen strup navzame obliko rumenkastih kristalov. Šele v tem stanju pride v laboratorij za serum. Tam inficirajo s tem strupom konje, najprej z malimi, nato z vedno večjimi količinami, tako da postane konj popolnoma neobčuten za strup. Tako imuniziranemu konju odvzamejo čez čas nekaj krvi in iz te krvi delajo serum, ki absolutno učinkuje proti strupu. Posebne vrste serumov izdelujejo proti piku gotovih kačjih vrst in jih pošiljajo v kraje, kjer je dotičnih kač veliko. So pa zopet serumi, ki učinkujejo proti piku raznih kačjih vrst. Serum razpošiljajo v malih steklenicah, tako da se ga lahko v slučaju potrebe posluži tudi lajik. Serum kot tak je neškodljiv. Zasluge za izum tega seruma in za ustanovitev zavodov za njegovo izdelovanje ima v prvi vrsti braziljski raziskovalec dr. Afranio de Amaral. Dozdajni poskusi so pokazali, da je izum pravi blagoslov za kraje, kjer še ni bilo mogoče, iztrebiti strupene kače,

Nenavaden vzrok za samomor

Na Dunaju je hotel napraviti neki komaj 21letni šofer s skokom skozi okno konec svojemu življenju, kar pa so mu v zadnjem trenutku preprečili. Pozneje je povedal, da je pri zapenjanju ovratnika, kar se mu dolgo ni posrečilo, postal tako strašno nervozen, da je hotel izvršiti samomor. V svrhu preiskave njegovega duševnega stanja so ga odpotali na opazovalnico.

Švejk v Ameriki.

Znameniti Haškov »Dobri vojak Švejk« je nedavno izšel tudi v New Yorku v angleškem prevodu Pavla Selvera. Veliki ameriški listi so polni hvale o tej satiri. »New York Telegram« jo imenuje celo »najoriginalnejšo knjigo o vojni ki zasluži, da si jo prečita vsakdo, kdor ljubi humor«.

Sport

Krmarska vožnja po Pohorju

Vožnja: V nedeljo, dne 16. marca priredi Zimskosportni odsek SPD Maribor-Ruše, pod vodstvom gospoda poročnika Ogorelca krmarsko vožnjo s Klopnega vrha čez Roglo v Mislinje. Zbirališče smučarjev v soboto zvečer na Klopnem vrhu. Odhod v nedeljo ob pol 8. zjutraj s Klopnega vrha. Povratek v nedeljo z večernim vlakom. Odhod iz Maribora v soboto ob 1.20 in ob 5. uri. Opozorjamo vse člane in nečlane, da se tega izleta v čim večjem številu udeležijo, ker je to v letošnji sezoni zadnji skupni izlet! Snega dovolj! Smuka ugodna!

Tekma: Istočasno se bo vršila tudi tekma za časten naslov »najboljši pohorski krmar«, darilo srebrn pokal. Tudi drugi in tretji prejmeta priznanico. Tekmovalci se zberejo v soboto na Klopnem vrhu. Vabimo Vas s željo, da se te poslednje naše prireditve v čim večjem številu udeležite. Darila razstavljeni na Klopnem vrhu. Prijave do starta. — Smuk in na svidenje!

Težkoatletsko tekmovanje za prvenstvo dravske banovine.

V soboto in nedeljo dne 15. in 16. marca se bo vršilo v Narodnem domu težkoatletsko tekmovanje za prvenstvo dravske banovine, ki je priredi SK Železničar.

Kakor smo že poročali, bodo nastopili najboljši atleti naše države in sicer državni prvaki S a u e r b o r n, SK Herkules, Zagreb (perolalika), V o j v o d i č, SK Herkules, (lahko), M a r k o v i č, SK Croatia, Zagreb (Welter) in P a l k o v i č, SK Herkules (težka). Vse kategorije so jako dobro zasedene in je računati s težkimi in napetimi borbami. Začetek tekmovanja v soboto ob 20. uri in v nedeljo ob 9. uri.

SK Železničar, težkoatl. sekcija.

Sledeči težkoatleti morajo biti v soboto točno ob 18. uri v Narodnem domu: Pircher, Wresnig, Spaner, Glumac, Trnjav, Bedenik I, II, Csasar, Lobnik, Terglayčnik, Fischer, Berce, Štrukelj in Rak. Reditelji so: gg. Marussig, Jančič, Inkret, Lorber, Fašing, Wagner in Medved. Načelnik.

Sodniška sekcija, službeno.

Nedeljske tekme sodijo: ob 10. predpoldne SK Rapid rez.—SK Železničar rez. g. B e r g a n t; ob 14.30 Villacher Sportverein—SK Rapid g. F r a n k l; ob 16. SK Železničar—SK Svoboda g. B i z j a k. Vse tekme se vršijo na igrišču SK Rapida. Načelnik.

ISSK Maribor v Varaždinu.

ISSK Maribor gostuje v nedeljo, dne 16. marca v Varaždinu proti Vešku. Revanžna tekma se bo vršila dne 25. marca v Mariboru.

Villacher S. V.—SK Rapid.

V nedeljo bo imel SK Rapid interesantnega gosta iz Beljaka — Villacher Sportverein. S to tekmo nam bo predstavil Rapid letos še neznan moštvo. Srečanje med obema kluboma v Beljaku je končalo s sigurno zmago domačinov. V nedeljo pa bo Rapid skušal popraviti svoj svoječasn poraz. Nadalje nastopita v nedeljo SK Železničar in SK Svoboda v prvenstveni tekmi. Obe tekmi bosta sigurno nudili lep užitek.

Sokolstvo

Starejši oddelek SKJ v Mariboru - matiča telovadi vsak ponedeljek, sredo in petek v gimnazijski telovadnici. Pričetek telovadbe je ob pol sedmih zvečer in traja do osmih. Prijave za ta oddelek se sprejemajo v telovadnici v istem času.

»To-le sliko hočeš kupiti, Ančka. Ta ima vendar čisto nemogočo tehniko«.

»Nič za to. Potrebujem jo samo radi tega, da zakrijem neki madež na steni.«

Odvetnik: »Kot vzrok za ločitev navajate zakonsko zmotu. Kaj pa mislite s tem?« »Zmotil sem se glede njene dotel«.

Michel Zévaco

Lukrecija Borgia

Zgodovinski roman

48

»Moja Rosita!« je zamolklo ponovil Rafael, iztegaje roke proti elegantni, cvetoči vili, ki je sijala v prelesti in cvetju, pod njim pa skrivala svojo strašno dramo, v kateri je utegnili poginiti dvoje ljubečih src...

Vsa pretresena od sočutja, sta Ragastens in Machiavelli potegnili nesrečnega mladega moža s seboj. Uro kasneje so vsi trije dospeli v tivolsko mesto, ter se nastanili v odročni skriti gostilni...

XXIX.

Starost Aleksandra VI.

Vila, proti kateri je Rafael Sanzio v obupnosti iztegaj roke, je bila prostorna poletna hiša, opremljena z vseni, kar se je dalo izmisliti v odpočitek duha in v radost oči.

Na vrtu, pod skupino granatovcev, med katerimi se marmornat Amor igra s kozjenogim Satirom, sedi mlado dekle na klopi iz rožnatega granita. Njene roke se sklepajo v trudni gesti. Njene lepe oči, ki se zdajpazdaj zalijó s solzami, blodijo nestalno po vsem tem sijaju, a ne obstanejo nikjer.

To je Rosita.

Ženska svojih štiridesetih let, matrona zelo obilnega života, se mudi nedaleč od nje in nadzoruje sleherno njeno kretnjo. Zada za matrono pa skrita v grmičju, prežita dva možka, pripravljena, da pritečeta na prvi poziv.

Zdaj so že štirje dnevi, odkar je mlada deklica zaprta v tivolski vili. Zaman si prizadeva, da bi razumela vse, kar se je zgodilo. Zakaj so jo privedli semkaj? Za koga in zakaj se je zgodilo to kruto ugrabljenje?

Ona ne ve... ona ne razume! Da bi vsaj mogla plakati! Da bi mogla dati duška svojemu srcu in olajšati svoj bol s solzami!

Toda ne: venomer je okrog nje ta ženska, ki se ne umakne iz njene bližine. Niti ponoči ni sama: kakor osladna ječarica počaka matrona, da zaspi, nato pa leže še sama poleg nje na kanapé...

Kaj se je zgodilo z Rafaelom?

To vprašanje jo moti in tesni neprestano. V niem se osredotočuje vsa groza njenega položaja. Od tega se ji pali srce, od tega jo peko uboge ustnice...

In vendar je ni niti za hip obšla misel, da bi česar koli poprosila žensko, ki jo nadzoruje — to senco, ki sledi njenim korakom, to zlovesčo ptico nesreče, ki je povesila na revico svojo perot. Te ženske se Rosita boji.

Nekega jutra je Rosita zaznala okrog sebe neobičajno gibanje. Slišala je prihod enega ali večih vozov, peket mnogoštevilnih konj ter prihajanje in odhajanje na hodnikih... Naposled, ko je tako pretekla ura, se je zopet vse pogreznilo v molčanje. Rosita je bila takrat v svoji sobi.

Kmalu nato je vstopila ženska, ki je šepnila ječarici par besed na uho ter sedla v naslanjač, rado-

vedno škileča na Rosito.

»Dobila sem drugo nadzornico,« si je mislila ta, ne da bi čutila žalost ali veselje; niti ozrla se ni na novodošlo tujko.

Medtem pa se je bila ječarica z vso naglico odpravila. Šla je v tisto krilo vile, kjer so se nahajale papeževe sobane. Mlad duhovnik jo je odvedel v prostorno sobo, kjer je samotno odpočivala njegova Svetlost, trudna od dolge poti.

»Torej, gospa Pierina?« je vprašal papež.

»Sveti Oče...« je zajecjajala matrona na kolenih, hlineča se silno ganjeno.

»Gospa Pierina,« je dejal stari suho, »enkrat za vselej, prihranite si vsakatero nadležno ceremonijo, corpo di baccho; saj tu ne gre o poklekavanju! Pomnite vendar, da sem samo grof de Faenza... Rodrigo di Faenza! Tako je... Ali ste razumeli?«

»Ubogam, gospod grof,« je odgovorila matrona in vstala.

»Torej, poročajte mi v kratkih besedah o svojem poslu.«

»Naše potovanje, gospod grof, se je izvršilo brez posebnih dogodkov, in v celoti se vidi, da se moja mala varovanka dokaj spravlja s svojim novim načinom življenja, dasi je od kraja nekoliko kričala in mnogo jokala.«

»Dobro; torej postaja krotka... In kaj pravi?«

»Ničesar.«

»Vraga! To je zlo. A povejte mi, ali je niste vsaj malo poizkušali pripraviti do kramljanja — vsaj toliko, da bi jo zabavali?«

»Ah, da! Tada bilo je bob v steno, kakor da bi nagovarjala tisti marmorni kip, ki se na svojem kamenitem podstavku zdi, da teče po vrtu.«

Papež je povesil glavo in se za hip zamislil. Matrona ga je potuhnjeno opazovala.

»Gospa Pierina...« je povzel Borgia in dvignil oči...

»Gospod grof?«

»Treba je... razumite me dobro!... treba je, da mi priskrbite sestanek s to deklico... Imam ji nekaj povedati — na samem, da me razumete! — med štirimi očmi... To so skrivnosti... o njenem rojstvu in njeni rodbini... ki jih sme slišati le ona sama.«

»Gospod grof je gospodar... treba mu je le ukazovati.«

»Da, o tem niti dvoma, da sem gospodar,« je dejal Borgia in namršil obrvi. »Toda splošno... deklica, ki je bila odpeljana s silo, ne ve, da je to v njeno korist... Ona si utegne misliti... kaj vem?... misliti si utegne, da jo hoče kdo oropati... dočim gre stvar le o tem, da se ji vrnejo njene pravice, naslovi in svoboščine... O tem je delo, in o ničemer drugem, ali slišite, gospa Pierina?«

»Slišim, gospod grof... Trebalo bi torej pripraviti deklico do tega, da vas sprejme, in da vas bo poslušala...«

»Kakor očeta!... Ne, per baccho... tega ne... recite rajši, kakor prijatelja, resničnega prijatelja, ki je ves v skrbeh za njeno srečo... Idite, gospa Pierina...«

Gospa Pierina se je ostudno nasmehnila ter diskretno odšla.

Drugo jutro po tem dnevu je imel Borgia posvetovanje drugačne vrste. Bilo je v isti sobi.

Papež je sedel v naslanjaču z nizkim hrbtom. Do vratu je bil zavrt v širok plašč iz belega platna, ki je odeval vso njegovo postavo. Poleg njega je bila majhna mizica s steklenicami razne velikosti, kleščami za žganje las, ličili in vsemi ostalimi toaletnimi pripravami.

Blizu okna je glasno čital njegov ljubljeneec, duhovnik Angelo. Okrog naslanjača se je sukal vitek moški ter segal zdaj po kaki stekleničici, zdaj po kleščah. Gibčni prsti so mu begali po papeževem obrazu.

Od časa do časa mu je podajal beneško ogledalo, in papež je z eno samo besedo odobral ali grajal njegovo delo. To je trajalo dobro uro. Ko je bilo končano, se je papež dolgo časa gledal v ogledalu:

»Dobro tako! Vi ste pravcat umetnik.«

»O, če bi mi bil gospod grof dovolil!... V trenutku bi ga bil pomladil za dvajset let, samo s tem, da bi mu izlil tole stekleničico v lase...«

»Ne, rajši imam svoje bele lase. Kaj, vraga, saj vendar nisem mladič, ki išče pustolovščin! Dovolj je, da so zakrite te nemarne gube... Dobro je!...«

»Umetnik« se je naklonil ter odšel.

»Kakšen se ti zdim Angelo?« je dejal papež in vstal.

Duhovnik je pomotril starca z neomajno paznostjo in resnobo.

»Zdite se mi obdani z nekakšno strogo in veličastno lepoto,« je dejal naposled.

Angelo ni lagal!

Nemogoče bi bilo takrat spoznati v Rodrigu Borgia sedemdesetletnega starca. Njegove črne oči so v mračnem ognju tlele pod košatimi obrvi. Lasje so bili beli, a so dajali obličju neko otožnost, ki je popravljala njegovo trdoto. Tak, kakršen je bil, je utegnil veljati za človeka, ki je osivel od skrbi, a si je ohranil krepko lepoto zrele moške dobe.

Takrat je vstopil komorni sluga ter pričel oblačiti papeža v viteško obleko iz vijoličastega baržuna, vrhu katere mu je ogrnil eleganten in lahek plašč kratkega kroja iz vijoličaste svile. Borgia si je opasal okrog ledij vezen svilnat pas, ki je nosil fin paradižni meč z razkošno okrašenim ročnikom. Nato si je pokrtil glavo s čepico, izpod katere so mu padali lasje z nekako resnobo in gracioznostjo na široki čipkasti ovratnik.

Angelo je vzkliknil od resničnega občudovanja. Volja je bila v Borgiaju premagala starost. Hotel se je pokazati vrednega pozornosti; s čutom pofinjnim vsled diplomatskega taktika se ni skušal pomladiti, toda z drobno skrbnostjo toaleta in obleke ter z naporom svoje volje je postajal znamenit mož za sleherno žensko, ki ga je utegnla videti.

Nasmehnil se je, zamahnil lektorju Angelu v slovo, ter odšel.

Ko se je Borgia podajal k Rositi, ni čutil v sebi niti najmanjšega dvoma o izidu svojega koraka. Prepričan je bil, da deklica podleže v kratkem roku ali pa celo že prvi dan. Zato ni bil ni malo zmeden; samo nestrpnost njegove pohote ga je včasih stresala z rahlimi drhtljaji.

Slikarskega in plesarskega vajenca
sprejemem. Hrana in stanovanje v hiši. Jurij Juteršnik, Maribor, Magdalenska ulica 34. 773

Oddam
tako v najem stanovanje s tremi lokali, primerno za obrtnika. Informacije Aleksandrova cesta 169. Oddam tudi novo stelažo in prodajno mizo za trgovino. 733

Čedno sobo
oddam boljšemu gospodu. Kamniška cesta 24. 752

Stole vpletam
s prvovrstno trstiko in sprejemam v popravilo vsakovrstne košare in sita. Josip Antloga, košarski in sitarski mojster, samo Trg svobode, zraven mestne fehtnice. 529

20% kronski boni
so ob veljavi 17. marca. Do 17. marca 2. ure jih prevzame še po najvišji nevni ceni železnina Ivan Koražija, Maribor, Aleksandrova cesta. 769

Gramofone
popravlja najbolje in najceneje mehanična delavnica Justin Gustinčič, Tattenbachova ulica 14. 602

Vsled preselitve
sedlarske in torbarske delavnice se prodaja vse blago na Slomškovem trgu št. 6, kakor komati, različne konjske opreme, dokolenice, kovčki za potovanje, ročne torbice, nahrbtniki itd. 10-30% cenejše. Ugodna prilika za nakup. Ravnotam se prodaja tudi manjša blagajna 77x50x30. 743

Pridnega zanesljivega treznega šoferja, kateri poleg šofiranja opravlja vse druge posle, sprejme v trajno službo mariborska tvrdka. Pismene ponudbe z navedbo prejšnjih služb na poštni predal 31, Maribor. 755

Vse vrste pletenin
po meri. Popravila, spadajoča k tej stroki, izvršuje najbolje, hitro in ceneno mehanična pletarna Javornik, Vojasniška ul. 2. 364

Praktikantinja za prodajo
sprejme modna trgovina Ana Hobač, Aleksandrova cesta 11. 726

Oddam kabinet
z električno razsvetljavo in hrano starejšemu gospodu ali gospodični. Wilsonova ulica 20. 766

Sobo-in črkoslikanje
izvršuje po ceni, hitro in okusno Franjo Ambrožič, Grajska ul. 2. 2281

Posestvo
9 oralov v Spodnjem Radvanju prodam. Naslov v upravi lista. 767

Ko iščeš hrano, pridi in poskusi, in prepričaj se o robi in okusi; vina moja pa so kapljica z nebes, ob njih pozabiš na koncert in ples! — Priporoča se za obisk: Alojzija Šafarič, gostilna pri »Večernem solncu«, Splavarska ulica. 597

Spuščene pentile
pri svilenih nogavicah pobiramo takoj in ceneno. Rupnik, Slovenska ulica št. 20. 728

Mehanična delavnica
za popravila vseh vrst gramofonov, šivalnih strojev, zajamčeno sočne in brezkonkurenčne cene znane tvrdke Justin Gustinčič, Maribor, Tattenbachova 14. Zadržuje dopisnico, da pridem po stroj in gramofon na dom.

TRENCH COAT

za
dame in gospode
IDEALNO OBLACILO
za
zimo in leto!

L. ORNIK
KOROŠKA 9.

Ležna trgovina

Josip Govedič
Maribor, Prešernova ul. 19

priporoča svojo bogato zalogo bukovih in mehkih div, kakor tudi premog iz Trbovelj ter iz Zabukovcev.

Nizke cene! Točna postrežba!

Najboljši

in najcenejši nakup nogavic, rokavic, perila ter vseh modnih in šiviljskih potrebščin

Modna trgovina
ANTON PAŠ
Maribor, Slovenska ul. 4